

Djiboutin tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. heinäkuuta 2013 Djiboutin tilanteesta (2013/2690(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 15. tammikuuta 2009 antamansa päätöslauselman¹ Afrikan sarven tilanteesta ja 18. joulukuuta 1997 antamansa päätöslauselman² Djiboutin ihmisoikeustilanteesta,
 - ottaa huomioon Djiboutissa 24. helmikuuta 2013 annetun kansainvälisten vaalitarkkailuvaltuuskuntien (Afrikan unioni (AU), Arabiliitto, Islamilaisten maiden yhteistyöjärjestö (OIC) ja Afrikan sarven alueen maiden yhteistyöjärjestö (IGAD)) yhteisen julkilausuman Djiboutin tasavallassa 22. helmikuuta 2013 järjestettyjen parlamenttivaalien yhteydessä,
 - ottaa huomioon Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien peruskirjan, jonka Djibouti on ratifioinut,
 - ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
 - ottaa huomioon 23. kesäkuuta 2000 allekirjoitetun ja 22. kesäkuuta 2010 muutetun Cotonoun sopimuksen,
 - ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Catherine Ashtonin tiedottajan 12. maaliskuuta 2013 antaman julkilausuman tilanteesta Djiboutin parlamenttivaalien jälkeen,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 122 artiklan 5 kohdan ja 110 artiklan 4 kohdan,
- A. toteaa, että Afrikan sarven kärjessä ja Punaisen meren suulla sijaitseva Djibouti on sijaintinsa ja strategisen infrastruktuurinsa (satamat ja vapaa-alueet) vuoksi koko alueen kannalta tärkeä;
- B. ottaa huomioon, että Djiboutilla on ollut tärkeä rooli merirosvouden ja terrorismin torjunnassa alueella;
- C. ottaa huomioon, että itsenäistymisen jälkeen Djiboutissa oli yksipuoluejärjestelmä vuodesta 1977 vuoteen 2003 asti;
- D. ottaa huomioon, että 22. helmikuuta 2013 järjestetyistä parlamenttivaaleista lähtien maata on koetellut vakava poliittinen kriisi;

¹ EUVL C 46 E, 24.2.2010, s. 102.

² EUVL C 14, 19.1.1998, s. 207.

- E. ottaa huomioon, että Ismail Omar Guelleh, joka nousi valtaan vuonna 1999 ja valittiin uudelleen presidentiksi vuonna 2005 100 prosentilla äänistä, on ilmoittanut, ettei hän asetu ehdolle vuoden 2016 vaaleissa; ottaa huomioon, että presidentti Guelleh valittiin uudelleen huhtikuussa 2011 lähes 80 prosentilla annetuista äänistä vaaleissa, joita oppositio boikotoi laajasti, sen jälkeen kun Djiboutin parlamentti oli muuttanut perustuslakia siten, että presidentti Guelleh sai asettua ehdolle uudelle kaudelle;
- F. ottaa huomioon, että ensimmäistä kertaa Ismail Omar Guellehin valtaannousun jälkeen oppositiopuolueet, jotka toivoivat moniarvoista demokratiaa, olivat päättäneet osallistua 22. helmikuuta 2013 järjestettyihin parlamenttivaaleihin uuden, osittain suhteellisen vaalitavan ansiosta, joka mahdollisti poliittisen vähemmistön edustuksen parlamentissa;
- G. ottaa huomioon, että Afrikan unioni, Arabiliitto, Islamilaisten maiden yhteistyöjärjestö ja Afrikan sarven alueen maiden yhteistyöjärjestö tarkkailivat äänestystä vaalien aikana, valvoivat 154 äänestyspaikkaa ja 12 ääntenlaskukeskusta ja korostivat vaalien avoimuutta eivätkä havainneet vilppiä tai vaalilippujen väärentämistä;
- H. ottaa huomioon, että perustuslakineuvoston julistamien tulosten mukaan Union pour la Majorité Présidentielle -puolue (UMP) sai 68 prosenttia äänistä;
- I. ottaa huomioon, että oppositio, joka pääsi parlamenttiin ensimmäisen kerran maan itsenäistymisen jälkeen, on tuonut julki laajaa vilppiä ja julistautunut vaalien voittajaksi; toteaa, että perustuslakineuvosto hylkäsi opposition kanteen, jolla pyrittiin kyseenalaistamaan vaalien tulos;
- J. ottaa huomioon, että oppositio boikotoi vaaleissa valittua parlamenttia; ottaa huomioon, että viranomaiset moittivat etenkin yhtä oppositiopuoluetta ”legitiimin kansalliskokouksen” (Assemblée nationale légitime (ANL)) perustamisesta kansalliskokouksen rinnalle viime helmikuussa käytyjen kiistanalaisten vaalien jälkeen; ottaa huomioon, että ANL:n puhemiehenä toimii Djiboutin kaupungin USN-vaalilistan johtaja Ismail Guedi Hared;
- K. huomauttaa, että vaalilautakunta ei ole vielä julkistanut 22. helmikuuta 2013 järjestettyjen parlamenttivaalien tuloksia Euroopan unionin esittämistä pyynnöistä huolimatta, mikä on johtanut epäilyksiin vilpistä;
- L. panee merkille, että Djiboutin kaupungin vaalipiirissä rekisteröityneiden äänestäjien määrä on ollut eri joka kerta, kun virallisia lukuja on ilmoitettu;
- M. ottaa huomioon, että parlamenttivaalien sääntöjenmukaisuuden kyseenalaiseksi asettaneiden oppositiopuolueiden mielenosoituksia on tukahdutettu liiallisella voimankäytöllä ja poliisivoimien ampumat luodit ovat surmanneet ainakin kymmenen ihmistä;
- N. ottaa huomioon, että opposition mielenosoittajia on pidätetty joukoittain, ja toteaa, että kansalaisjärjestöt ovat tuoneet julki epäilyttäviä kuolemantapauksia, kidutusta ja katoamisia;
- O. ottaa huomioon, että 22. helmikuuta 2013 järjestettyjen vaalien jälkeen yli tuhannen opposition edustajan väitetään joutuneen pidätetyksi lyhyemmiksi tai pidemmiksi ajoiksi;

- P. ottaa huomioon, että poliittisia vankeja uskotaan olevan tällä hetkellä noin 60; korostaa, että viranomaiset tukahduttavat jatkuvasti opposition kannattajien toimintaa;
- Q. ottaa huomioon, että suureen osaan oppositiojohtajista ja lukuisiin toimittajiin on kohdistettu oikeudellisia toimia;
- R. ottaa huomioon, että toimittaja Mydaneh Abdallah Okiehia, joka on muun muassa vastannut USN-oppositiokoalition viestinnästä, syytetään poliisin halventamisesta, koska hän oli laittanut Facebook-verkkoyhteisöpalveluun kuvia tukahdustustoimien uhreiksi joutuneista mielenosoittajista; ottaa huomioon, että 26. kesäkuuta 2013 muutoksenhakutuomioistuin pidensi hänen rangaistustaan 45 päivästä viiteen kuukauteen;
- S. ottaa huomioon, että kolme USN-oppositiokoalition johtajaa tuomittiin huhtikuussa 2013 kahdeksi vuodeksi vankilaan ja heiltä evättiin kansalaisoikeudet; ottaa huomioon, että heidän muutoksenhakupyynnönsä käsittelyä on lykätty 25. päivään marraskuuta 2013;
- T. panee tässä yhteydessä merkille USN-oppositiokoalition tiedottajan Daher Ahmed Farahin pidättämisen 4. maaliskuuta 2013; ottaa huomioon, että hänet on tuomittu syylliseksi kapinaan yllyttämisestä helmikuussa 2013 pidettyjen kiistanalaisten vaalien jälkeen; ottaa huomioon, että kahta muuta henkilöä syytettiin tässä samassa tapauksessa ja että toinen heistä tuomittiin ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja toinen vapautettiin syytteistä; ottaa huomioon, että 26. kesäkuuta 2013 muutoksenhakutuomioistuin tuomitsi uudelleen Daher Ahmed Farahin kahden kuukauden ehdottomaan vankeusrangaistukseen;
- U. ottaa huomioon, että vankien olot Djiboutin vankiloissa ovat äärimmäisen huolestuttavat;
- V. toteaa, että vuoden 1992 perustuslaissa tunnustetaan perusvapaudet ja hyvän hallintotavan peruseriaatteet;
- W. ottaa huomioon, että perustuslain 10 pykälässä säädetään, että oikeuskäsittelyn kaikissa vaiheissa taataan oikeus puolustukseen ja oikeus turvautua valitsemaansa asianajajaan;
- X. ottaa huomioon, että Djibouti on allekirjoittanut kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen;
- Y. ottaa huomioon, että djiboutilaiset naiset joutuvat moninaisen väkivallan, kuten raiskauksen, sukuelinten silpomisen, perheväkivallan, seksuaalisen häirinnän ja ennenaikaisen avioliiton, kohteiksi ja että näillä kokemuksilla on kauaskantoisia vaikutuksia naisten henkiseen ja ruumiilliseen hyvinvointiin;
- Z. toteaa, että Djibouti on Toimittajat ilman rajoja -järjestön kokoamassa lehdistönvapautta koskevassa maailmanlaajuisessa luettelossa vuonna 2013 sijalla 167 (luettelossa on yhteensä 179 maata); ottaa huomioon, että ulkomaisia toimittajia on kielletty matkustamasta Djiboutiin, mikä vaikeuttaa huomattavasti luotettavien tietojen saantia maan tapahtumista;
- AA. toteaa, että Yhdistyneiden kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) maaliskuussa 2012 esittämien arvioiden mukaan 180 000 ihmistä oli elintarvikeavun tarpeessa Djiboutissa;

- AB. toteaa, että Euroopan unioni ja jäsenvaltiot ovat olleet Djiboutin pääasiallisia rahoitustuen antajia kuluneen 20 vuoden aikana; toteaa, että Yhdysvaltojen, Japanin ja Ranskan sotilastukikohtien ylläpitämisestä maksamat maksut ovat tulonlähde, joka takaa jatkuvan kasvun Djiboutissa;
- AC. toteaa, että ihmisoikeudet, demokraattiset periaatteet ja oikeusvaltion periaate ovat AKT–EU-kumppanuuden perusta ja Cotonoun sopimuksen keskeisiä osatekijöitä;
1. on erittäin huolissaan Djiboutin tilanteesta, joka on seurausta 22. helmikuuta 2013 pidetyistä parlamenttivaaleista ja maan kireästä poliittisesta ilmapiiristä; on erityisen huolissaan tiedoista, jotka koskevat opposition jäsenten joukkopidätyksiä, vaaleihin liittyvien säännönvastaisuuksien vastustamiseksi järjestettyjen mielenosoitusten tukahduttamista sekä hyökkäyksiä lehdistönvapautta vastaan;
 2. kehottaa Djiboutin viranomaisia lopettamaan poliittisten vastustajien pidättämisen ja vapauttamaan kaikki ne, joita pidetään vangittuina poliittisista syistä;
 3. kehottaa Djiboutin viranomaisia varmistamaan, että Djiboutin allekirjoittamissa kansainvälisissä sopimuksissa tunnustettuja ihmisoikeuksia kunnioitetaan, ja turvaamaan kansalaisoikeudet ja poliittiset oikeudet ja vapaudet, myös oikeuden rauhanomaiseen mielenilmaisuun ja lehdistönvapauden;
 4. tuomitsee jyrkästi naisiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan ja huomauttaa, että Djiboutin hallitus on velvollinen tekemään lopun rankaisemattomuudesta saattamalla naisiin kohdistuvaan seksuaaliseen väkivaltaan syyllistyneet oikeuden eteen;
 5. kehottaa kunnioittamaan puolustautumisoikeuksia ja erityisesti syytettyjen henkilöiden oikeutta käyttää valitsemaansa lakimiestä kaikissa heitä vastaan käynnistetyissä oikeusmenettelyissä; vaatii, että viranomaiset antavat pidätettyinä olevien henkilöiden omaisille luvan tuoda heille aineellista apua ja etenkin lääketarvikkeita;
 6. kehottaa Djiboutin hallitusta käynnistämään poliittisen vuoropuhelun opposition kanssa ja käyttämään tässä niiden elinten apua ja etenkin Afrikan unionin apua, jotka vahvistivat vaalien tulokset, sekä toimimaan valtionpäämiehen 27. kesäkuuta 2013 järjestetyn Djiboutin itsenäisyyden vuosipäivän yhteydessä esittämän julkilausuman mukaisesti; kehottaa Euroopan unionia tukemaan alueellisten järjestöjen toimia ja osallistumaan toimiin, joilla pyritään löytämään poliittinen ratkaisu kriisiin;
 7. kehottaa käynnistämään välittömästi oikeudellisen tutkinnan ja pyrkimään sen avulla selvittämään poliisin ja armeijan toimia mielenosoitusten aikana ja rankaisemaan ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneitä;
 8. pitää myönteisenä, että 22. helmikuuta 2013 pidetyt vaalit sujuivat rauhanomaisesti, kuten kansainvälisen yhteisön eri edustajat korostivat, myös muun muassa varapuheenjohtaja / korkea edustaja sekä Djiboutiin lähetettyjen neljän vaalitarkkailuvaltuuskunnan johtajat; pitää myönteisenä sitä, että osallistumalla vaaleihin Djiboutin väestö ja kaikki poliittiset puolueet osoittivat olevansa sitoutuneita toimimaan maan tulevaisuuden hyväksi;
 9. pitää myönteisenä, että oppositiojoukot, muun muassa USN, osallistuivat ensimmäistä kertaa sitten Djiboutin itsenäistymisen vuonna 1977 22. helmikuuta 2013 pidettyihin vaaleihin;

10. muistuttaa Euroopan unionin kehotuksesta julkaista kaikkien 22. helmikuuta 2013 käytössä olleiden äänestyspaikkojen tulokset;
11. kehottaa kaikkia Djiboutin poliittisia voimia kunnioittamaan oikeusvaltioperiaatetta, myös oikeutta rauhanomaisiin mielenilmauksiin, ja välttämään väkivaltaa ja tukahduttamistoimia;
12. ilmaisee olevansa halukas seuraamaan tiiviisti Djiboutin tilannetta ja ehdottamaan rajoittavia toimenpiteitä, mikäli Cotonoun sopimusta (2000) ja erityisesti sen 8 ja 9 artiklaa rikotaan; kehottaa komissiota niin ikään seuraamaan tiiviisti maan tilannetta;
13. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa, komissiota ja niiden kumppaneita tekemään djiboutilaisten kanssa yhteistyötä pitkän aikavälin poliittisen uudistuksen toteuttamiseksi, ja katsoo, että tällaisen uudistuksen toteuttamista helpottaa erityisesti voimakas yhteys, joka on jo luotu, sillä Djibouti on ollut keskeisessä asemassa terrorismin torjunnassa ja se on toiminut sotilastukikohtien sijoittautumisalueena;
14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Djiboutin hallitukselle, Afrikan unionin toimielimille, Afrikan sarven alueen maiden kehitysjärjestölle, Arabiliitolle, Islamilaisten maiden yhteistyöjärjestölle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle sekä AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen yhteispuheenjohtajille.